

Eesti Reformierakond
Eesti Keskerakond
Sotsiaaldemokraatlik Erakond
Erakond Isamaa ja Res Publica Liit
Eesti Vabaerakond
Eesti Konservatiivne Rahvaerakond

Meie 02.03.2015 nr 1-7/45

Ettepanekud valitsusliidu läbirääkimisteks

Eesti Linnade Liit teeb valitsuskoalitsiooni läbirääkimistel osalevatele erakondadele ettepaneku kajastada valitsusliidu programmis omavalitsuspoliitika põhisuunad ja arenguväljavaated. Eesti riik on tugev siis kui on tugevad kohalikud omavalitsused - linnad ja vallad.

Omavalitsuspoliitika kavandamisel ja kohalike omavalitsuste tegutsemistingimuste kujundamisel lähtutakse Euroopa kohaliku omavalitsuse hartas ning Eesti Vabariigi Põhiseaduse XIV peatükis sätestatud põhimõtetest ja väärtustest.

I Kohaliku omavalitsuse tugevdamine

- otsustusõiguse riikliku tsentraliseerimise vähendamine ja kodanikuühiskonna tugevdamine;
- kohaliku omavalitsuse osakaalu, otsustusõiguse ja vastutuse suurendamine ühiskonnaelu juhtimisel ja korraldamisel;
- kohalike omavalitsuste poolt osutatavate avalike teenuste kättesaadavuse parandamine ja kvaliteedi tõstmine;
- reformide kavandamisel ja läbiviimisel kohalikke omavalitsusi puudutavates valdkondades järgida Euroopa kohaliku omavalitsuse harta põhimõtteid, mille kohaselt kohalike võimuorganitega konsulteeritakse õigeaegselt ja sobival viisil;
- seadustele põhineva tulubaasi kindlustamine, mis tagaks kohalikule omavalitsusele seadustega ja seaduste alusel pandud ülesannete täitmiseks vajaliku tulubaasi ning omavalitsuste jätkusuutliku arengu;
- toetada maakonnalinnade ja teiste tõmbekeskuste aktiivset kujundamist paikkonna arengumootoriks, mis toetab elu jätkusuutlikkust.

II Partnerlussuhete arendamine

- Tugevdatakse keskselitsuse ja kohaliku omavalitsuse partnerlussuhteid ja koordinatsiooni;
- kaasajastatakse Valitsuskomisjoni ja Omavalitsusliitude Koostöökogu eelarveläbirääkimiste õigusruum;

- tagatakse kohalike omavalitsuste liitude esindajate varajane kaasamine kohaliku omavalitsuse tegevust või kohalikku elu reguleerivate olulisemate õigusaktide eelnõude kontseptsioonide ning eelnõude väljatöötamisesse;
- riigi ja kohaliku omavalitsuse koostöö ja partnerluse tugevdamiseks moodustatakse Riigikogu kohaliku omavalitsuse ja regionaalarengu komisjon või määratakse kohaliku omavalitsuse arengu strateegiliste küsimuste arutamiseks mõni muu Riigikogu komisjon.

III Omavalitsuste jätkusuutlikkus

- Kohalike omavalitsuste tulubaasi tingimuste kujundamisel arvestatakse kohalikele omavalitsustele seadustega ja seaduste alusel pandud ülesannete täitmiseks vajalike kulutuste katmise vajadusega;
- tagatakse kohalikele võimuorganitele riikliku majanduspoliitika raames õigus piisavatele rahalistele vahenditele, mida nad võivad oma volituste piires vabalt kasutada;
- muudetakse kohalike teede rahastamise arvestus selliseks, mis vastab kohalike teede olemile-ning tagab teedevõrgu säilimise ja sõidetavuse;
- riigi eelarvestrateegia dokumendis kajastatakse kohalike omavalitsuste tulubaasiga seonduv informatsioon ja tuuakse välja ministeeriumide haldusalade raames riigieelarvest kohalikele eelarvetele suunatavate vahendite mahud, mis võimaldaks kohalikel omavalitsustel täita kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise seadusega pandud kohustust keskpikaks planeerimiseks.

Kohalike omavalitsuste finantsautonoomia tagamiseks:

- suurendatakse kohalikele omavalitsustele riiklikest maksudest laekuva tulu osa, sh üksikisiku brutotulust tulumaksuna kohalikku eelarvesse laekuva osa määra;
- suurendatakse tasandusfondist kohalikele eelarvete ühtlustamiseks eraldatavate vahendite mahtu;
- korraldatakse kehtiva tasandusfondi valemi põhjalik analüüs ja kaasajastamine muutunud majanduslikus situatsioonis;
- vaadatakse üle ja korrastatakse kohalike maksude süsteem et suurendada omavalitsuste õigust, võimet ja vastutust oma maksutulude kujundamisel;
- kohalike teede teehoiu toetuste maht viiakse järkjärgult vastavaks teede olemiga;
- suurendamiseks kohalike omavalitsuste initsiatiivi ettevõtluse arendamisel, analüüsitakse ettevõtlusega seotud maksudest osa eraldamist omavalitsuste tulubaasi täiendamiseks;
- töötatakse välja ühtne metoodika omavalitsusüksuste avalike teenuste osutamiseks vajaliku infrastruktuuri olemi tagamiseks, põhivara kulumi korvamiseks ja kohalikuks arenguks vajalike investeeringute katmiseks ning nende kulude katteks vajalike vahendite omavalitsusüksuste tulubaasi lisamise küsimuste lahendamiseks.

IV Maa küsimused

- Tagatakse ettevõtluse arenguks vajaliku riigimaa eraldamine kohalikele omavalitsusele;

- luuakse süsteem, et katta omavalitsuste kulutused seoses eraomanikelt avalike ülesannete täitmiseks ostetava maaga (teede, tänavate, parkide, mänguväljakute ja kalmistute rajamine);
- luuakse õigusselge süsteem looduskaitse alla võetud maade ja muude piirangutega maade maa maksuvabastuste kompenseerimiseks kohalikele omavalitsustele.

Usume, et Eesti parlamendierakondadel on mõistmist ja ühist tahet ületada poliitilisi barjääre, riigimehelikult läbi arutada ja teha sisulist koostööd omavalitsustega, kokku leppida Eesti tänasele olukorrale vastavas mõistlikus halduskorralduses ja regionaalarengu küsimustes.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Jüri Võigemast
Eesti Linnade Liidu tegevdirektor

